

Med.&Herb

ปีที่ 2 ฉบับที่ 5 เมษายน-มิถุนายน 2558

เส้นทางพัฒนาสมุนไพรไทย สู่ความยั่งยืน

สมาคมผู้ผลิตยาสมุนไพร
Herbal Products Association (HPA)

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข

สมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน
Thai Pharmaceutical Manufacturers Association

จำ ได้ว่าตอนที่ผมยังเป็นเด็ก เวลาไม่สบาย มีไข้ เจ็บคอ ยายของผมจะรีบไปขอยาจากหมอแผนโบราณข้างบ้านมาให้ ซึ่งยาของแกเป็นผงสีดำ มีกลิ่นขบถ

เมื่อได้ยามา ยายจะเอามาดผสมกับมะนาวและเกลือเล็กน้อยจนได้ที่ ตอนนั้นแหละ เป็นนาที่ที่นาสะพรั่งทั่วทุ่งในช่วงหนึ่งในชีวิต ก็แน่แหละ ใครจะยอมกินแต่โดยดี ในเมื่อทั้งกลิ่นและรสชาติที่แสนจะขม ผมจึงทั้งบด ทั้งป้อน ยายก็ต้องให้คุณตามาช่วยจับบีบปากให้อ้าค้างไว้ แล้วก็เอายากลืนลงน้้นล้วงเข้าไปที่คอแล้วกวาดๆ แม้จะแสนขมขึ้น แต่ไม่กี่วันก็หาย สามารถวิ่งหน้าป้อไปเล่นกับเพื่อนได้ปกติ

มาในยุคต่อมา เป็นยุคของการแพทย์แผนปัจจุบันเป็นวิธีรักษาหลักมาหลายสิบปี จนการแพทย์พื้นบ้านแทบจะลบลบหายไปจนไม่เหลือที่ยืน แต่ใครจะนึกว่า ในยุคดิจิทัลอย่างทุกวันนี้ การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ จะกลับมาได้รับความนิยมมากขึ้น กลายเป็นทางเลือกสำหรับผู้เจ็บไข้ได้ป่วย หรือแม้แต่คนที่ไม่ป่วยก็ใช้ยาสมุนไพรในการเสริมสร้างสุขภาพตัวเองให้แข็งแรงเพิ่มมากขึ้น

แต่ภาพเด็กถูกกวาดคอด้วยยาสมุนไพร ก็เปลี่ยนไปเป็นสเปรย์สมุนไพรช่วยลดอาการเจ็บคอแทน นี่คือนวัตกรรมของคนตะวันออกที่ยังคงศรัทธาและพึ่งพิงจากธรรมชาติ เรายังเชื่อมั่นว่า ผลผลิตจากธรรมชาติไม่ก่อให้เกิดผลข้างเคียงที่อันตรายและช่วยให้มีชีวิตที่ยืนยาวได้ แต่ที่รับเอาความทันสมัยเข้ามาอย่างกลมกลืน

แต่ก็เชื่อว่าเฉพาะแต่คนซีกโลกตะวันออกเท่านั้น แม้แต่คนตะวันตกก็นิยมเช่นกัน อย่างประเทศเยอรมัน ที่เป็นประเทศที่ส่งออกยาเคมีชั้นนำของโลก แต่กลับบริโภคยาสมุนไพรมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก ซึ่งดูจากสัดส่วนทางการตลาด ซึ่ง The World Bank ประเมินการที่ 70.5 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ เฉพาะยุโรปก็มีมูลค่า ร้อยละ 45 โดยมีเยอรมันมีสัดส่วนมากที่สุดคือ ร้อยละ 29

แนวโน้มดังกล่าวจึงน่าจะเป็นโอกาสของไทย ประเทศที่อุดมด้วยความหลากหลายทางธรรมชาติ ร่ำรวยวัฒนธรรมการดูแลสุขภาพ ที่แม้แต่ในกันครัวก็ยังมีพืชสมุนไพร ผสมผสานกับภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสมไว้ เหลือเพียงแต่การไปต่อยอด ผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม จนสามารถทดแทนการนำเข้ายาแผนปัจจุบันนำไปสู่ความมั่นคงด้านยาของชาติในที่สุด

ภก.วรวัธ เสร้มสินศิริ
บรรณาธิการ

Contents

News Update

4

ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตยา

ภก.วิณิต อัศวกิจวิริ

รศ.ดร.ภก.สุรพจน์ วงศ์ใหญ่

6 เรื่องปก

เส้นทางพัฒนาสมุนไพรไทย
สู่ความยั่งยืน

สัมภาษณ์พิเศษ

10

สู่เป้าหมายบริษัทมหาชนที่เน้นความรู้ทรัพย์สินทางปัญญา

12

Med.&Herb World

ยาสมุนไพรของคนรุ่นใหม่

14

Share & Show

ชุมชนเภสัชกรรม
เตรียมพร้อม AEC

Q&A

15

เนื้อหาใน Med.&Herb ยินดีให้นำไปเผยแพร่ต่อ โดยจะต้องแจ้งให้กองบรรณาธิการทราบและอ้างอิงที่มา รวมทั้งต้องไม่เป็นประโยชน์เฉพาะตน
ท่านผู้อ่านที่สนใจจะแสดงความคิดเห็น ทักแชท หรือสอบถามข้อมูลเพื่อประโยชน์สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมยา สามารถติดต่อกองบรรณาธิการ
มาได้ตามที่อยู่ด้านล่างนี้

e-mail

bungon.s@sangsue.co.th
srisermsub@gmail.com

หรือ

บริษัท สร้างสื่อ จำกัด

17/118 ซอยประดิพัทธ์ 1 ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0-2271-4339, 0-2279-9636 แฟกซ์ 0-2618-7838

ประชุม ACCSQ TMHS PWG ครั้งที่ 23

สมาคมผู้ผลิตยาสมุนไพรเข้าร่วมการประชุม ACCSQ TMHS PWG : ASEAN Consultative Committee on Standards and Quality, Product Working Group on Traditional Medicines and Health ครั้งที่ 23 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 1-5 มิถุนายน 2558

สัมมนาปรับปรุงยุทธศาสตร์

สมาคมผู้ผลิตยาสมุนไพรเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การปรับปรุงยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์การมาตรฐานแห่งชาติ” จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 27-29 เมษายนที่ผ่านมา

ยื่นหนังสือต่อประธานคณะอนุกรรมการปฏิรูปการแพทย์แผนไทย

สมาคมผู้ผลิตยาสมุนไพรและกลุ่มสมุนไพรในสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ยื่นหนังสือต่อ พลเรือเอก ชาติชาย เจริญสุวรรณ ประธานคณะอนุกรรมการปฏิรูปการแพทย์แผนไทย เพื่อเสนอแนวทางการปฏิรูประบบการแพทย์แผนไทย ในการแก้ปัญหาเรื่องการบังคับใช้พระราชบัญญัติยาผลิตภัณฑ์สมุนไพร และแยกการกำกับดูแลระหว่างยาแผนโบราณออกจากยาแผนปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระในการพัฒนา เจริญให้ปรับแก้เนื้อหาของพระราชบัญญัติยาในประเด็นที่ขัดต่ออุตสาหกรรมสมุนไพร

อีกทั้งเสนอให้ย้ายการพิจารณาการขึ้นทะเบียนตำรับยาที่มีวิธีการผลิตแบบโบราณ 28 วิธี ให้เป็นอำนาจของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ส่วนการขึ้นทะเบียนยาที่

ไม่ใช่แบบโบราณให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ อย. พร้อมบังคับใช้กฎหมายตามมาตรฐานจีเอ็มพี ให้เกิดความชัดเจนและเหมาะสมกับผู้ผลิตยาสมุนไพร และเป็นการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

รวมถึงสนับสนุนให้เกิดความเท่าเทียมของผู้ผลิตยาสมุนไพรทั้งภาครัฐและเอกชน ให้อยู่ในหลักเกณฑ์และข้อบังคับเดียวกัน ทั้งในเรื่องมาตรฐานการผลิตและการจัดจำหน่าย และยกเลิกประกาศยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ พ.ศ. 2556 เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคและผู้ประกอบการยาแผนโบราณ เนื่องจากยาสามัญประจำบ้านแบบโบราณที่อยู่ในท้องตลาดไม่เคยถูกร้องเรียนจากผู้บริโภค

จัดประชุมวิชาการ สิทธิบัตรยา

สมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน จัดประชุมวิชาการเรื่อง สิทธิบัตรยาและการวิจัยพัฒนานวัตกรรมยาสามัญ เมื่อวันที่ 16-17 มิถุนายน โดยมี ดร.ภก.สุชาติ จงประเสริฐ หัวหน้างานพัฒนาวิชาการ เพื่อนวัตกรรมยาสามัญ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นวิทยากร

สำหรับวัตถุประสงค์ของงานสัมมนาครั้งนี้ เพื่อให้ความรู้กับผู้ประกอบการผลิตยาของไทยได้เรียนรู้และเข้าใจในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาในสินค้ายาที่จะมีความเข้มข้นมากขึ้นในอนาคต

Preparing for the new PIC/s GMP Annex 15

เนื่องจาก PIC/s GMP Annex 15 ยังเป็นข้อบังคับที่เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้ประกอบการยาแผนปัจจุบัน ดังนั้น สมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน จึงร่วมกับ ISPE THAILAND จัดงานสัมมนาหัวข้อเรื่อง **Preparing for the new PIC/s GMP Annex 15** โดยเชิญ Mr.Bikash Chatterjee, Project Executive, Phamatech associates มาให้ความรู้ความเข้าใจในประเด็นดังกล่าว ระหว่างวันที่ 26-27 พฤษภาคม 2558 ที่ผ่านมา โดยในงานมีผู้ประกอบการจากโรงงานผลิตยาของประเทศ เข้าร่วมฟังการบรรยายและอบรมเชิงปฏิบัติการร่วม 100 คน

เชิญร่วมงานมหกรรมการค้าและการลงทุน ปลายโจว ครั้งที่ 21

สมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน เชิญชวนสมาชิกสมาคมฯ และผู้ประกอบการยาแผนปัจจุบัน เข้าร่วมงานมหกรรมการค้าและการลงทุนหลานโจว ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 6-11 กรกฎาคม 2558 ณ ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ กานซู ภายใต้แนวคิด **"Opening, Exploration, Cooperation, Development"** และการพัฒนาเส้นทางสายไหมทางบก และการส่งเสริมการพัฒนาความร่วมมือร่วมกัน (Developing One Road and One Belt, and Promoting Win-Win Cooperation)

ทั้งนี้ภายในงานมีนิทรรศการต่างๆ อาทิ Comprehensive Pavilion สำหรับแลกเปลี่ยนความร่วมมือของผู้ประกอบการจากประเทศต่างๆ Special Pavilion การแสดงนวัตกรรมสินค้าและอุตสาหกรรม ทางด้านพลังงาน วัสดุใหม่ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ Silk Road and Gansu Local Pavilion การแสดงสินค้าที่มีความโดดเด่นของนานาประเทศ รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมการลงทุนทางธุรกิจต่างๆ เช่น การจัดสัมมนาการเชื่อมโยงทางธุรกิจตามยุทธศาสตร์ **"แนวเขตเศรษฐกิจตามเส้นทางสายไหม"** และกิจกรรมการจับคู่ทางธุรกิจ (Business Matching) เป็นต้น

ผู้สนใจสามารถสอบถามข้อมูลได้ที่ สมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน โทรศัพท์ 02-863-5106, 02-866-1803 เว็บไซต์ www.tpma.or.th

เส้นทางพัฒนา สมุนไพรไทย สู่ความยั่งยืน

นับกว่าพันปีมาแล้วที่บรรพบุรุษไทย ได้คิดค้นภูมิปัญญาด้านการรักษาโรคด้วยสมุนไพร ซึ่งเป็นสสารสกัดจากพืช สัตว์ และแร่ธาตุ ที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์บนพื้นแผ่นดินที่เรียกว่า สุวรรณภูมิ...

กระทั่งเมื่อการแพทย์สมัยใหม่ได้เข้ามามีอิทธิพล การแพทย์แผนไทยก็กลายเป็นภาพในอดีตที่ค่อยๆ เลือนหายไปจากสังคมไทยกว่า 100 ปี

แต่ในช่วง 20-30 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากพบว่ายาเคมีสังเคราะห์ แม้จะมีประสิทธิภาพแต่ก็มีความเป็นพิษของสารเคมี และก่อให้เกิดผลข้างเคียงตามมา และนี่จึงเป็นเหตุให้กระแสสังคมโลกได้กลับหันมานิยมผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ และมีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ

จากการคาดการณ์ขององค์การอนามัยโลก ต่อปริมาณความนิยมสมุนไพรในตลาดโลก ที่มีมูลค่าถึง 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2549 จะเพิ่มขึ้นเป็น 5,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2593 และประเทศที่ส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของโลกคือ จีน มีมูลค่าประมาณ 1.59 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 14.2 อันดับสอง อินเดีย มูลค่า 1.30 พันล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 11.6 และอันดับสามคือ เยอรมัน มูลค่า 766 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 6.9

ทั้งนี้ เยอรมันถือเป็นประเทศที่มีการพัฒนายาสมุนไพรที่มีมาตรฐานสูงที่สุดของโลก และมีการใช้ยาสมุนไพรมากที่สุดในโลกเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 29 จากร้อยละ 45 ของประเทศในทวีปยุโรปทั้งหมด ขณะที่เยอรมันเป็นประเทศที่ส่งออกยาเคมีมากเป็นประเทศหนึ่งของโลกก็ตาม

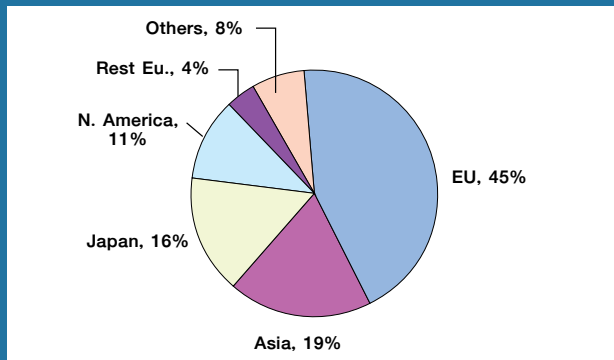
สำหรับประเทศไทย แม้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) กล่าวถึงนโยบายการพัฒนาพืชสมุนไพรเพื่อเป็นยา แต่ก็ยังไม่มีอะไรที่เป็นรูปธรรมเมื่อดูการบริโภทยาในปี พ.ศ. 2552 มีมูลค่ากว่า 1.3 แสนล้านบาท มียาสมุนไพรในสัดส่วนเพียง 391 ล้านบาทเท่านั้น ที่เหลือเป็นยาแผนปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการส่งเสริมการใช้โดยเข้าไปอยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ 71 รายการก็ตาม

แม้ว่ายาสมุนไพรไทยนอกจากรักษาโรคทั่วไปแล้ว ยังมีสรรพคุณรักษากลุ่มโรคเรื้อรัง หรือ โรค NCDs (Non-Communicable diseases) คือ โรคซึ่งไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อโรค อาทิ ความดันเลือด โรคหัวใจ เบาหวาน มะเร็ง ฯลฯ ซึ่งเป็นโรคที่มีอัตราแนวโน้มสูงขึ้น

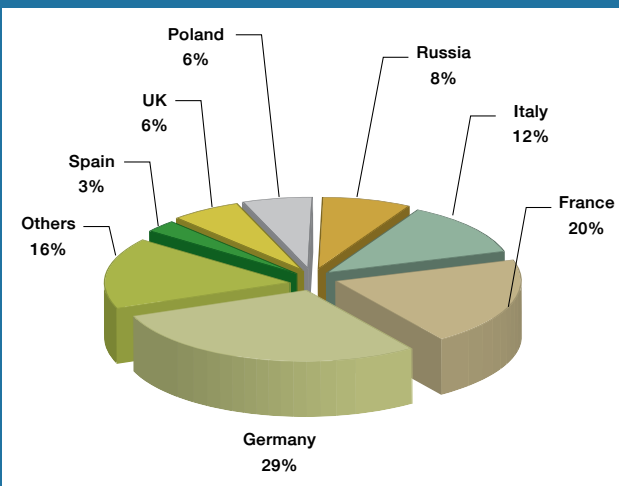
The World Bank estimated global trade in Medicinal and Aromatic Plants (MAPs) and their products at US\$ 5 trillion by 2050 AD. Global herbal market is around \$ 70.5 billion with an average annual growth of 10-20% p.a.

European Union	45%	\$ 32 billion
Rest of Europe	4%	\$ 2.8 billion
Asia	19%	\$ 12.2 billion
North America	10%	\$ 32 billion
Others	7%	\$ 4.6 billion

(2007)

ตลาดยาสมุนไพรในยุโรป 2006

Total: 4.098 x 10⁶ €

Source: IMS Health (2007)

และจากที่ประชุม World Economic Forum ที่เมืองดาวอส เดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา มีการประมาณการว่าในปี ค.ศ. 2050 ประชากรกว่าครึ่งหนึ่งคือ 4,600 ล้านคนจะป่วยด้วยโรค NCD อย่างน้อยคนละหนึ่งโรคนั้นหมายความว่ากลุ่มยารักษาโรค NCD จะมีมูลค่าที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ยาสมุนไพรที่สามารถพัฒนาสำหรับรักษากลุ่มโรค NCD ในประเทศไทยอยู่มากมายเช่นกัน แต่กลับมีสมุนไพรเพียงไม่กี่ชนิดเท่านั้นที่เป็นที่รู้จัก เช่น ขมิ้นชัน รักษาอาการระบบทางเดินอาหาร ไพล บรรเทาอาการปวดเมื่อย ลดบวม ฟกช้ำ และฟ้าทลายโจร รักษาอาการระบบทางเดินหายใจ เท่านั้น ซึ่งเป็นการเสียโอกาสทั้งการสร้างมูลค่าการส่งออก การลดการนำเข้ายาสังเคราะห์ และการสร้างระบบการแพทย์แผนไทยให้เข้มแข็งและยั่งยืน

ปรับทั้งระบบ เชื่อมโยงทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

บ่อยครั้งที่ผู้ประกอบการยาสมุนไพรมักจะพาดพิงว่าสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ อย. คือ อุปสรรคในการพัฒนายาสมุนไพรไทยในการทำให้ขั้นตอนการขออนุญาตขึ้นทะเบียนยาล่าช้า และมีหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนตำรับยาพัฒนาจากสมุนไพรที่เข้มงวด โดยเฉพาะการแสดงระดับการแสดงสรรพคุณที่จะต้องอ้างอิงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์แต่ละระดับ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ตามการพิจารณาจำแนกจากอันตรายของโรค หรืออาการเจ็บป่วย และผลกระทบต่อผู้บริโภค จนก่อให้เกิดความสูญเสียทางด้านตลาดของผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ การอ้างอิงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่สูงเพื่อพิสูจน์ในเรื่องประสิทธิภาพ คุณภาพและความปลอดภัย ขณะที่ผู้ประกอบการยาสมุนไพรกว่าร้อยละ 80 ล้วนเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีเงินทุนไม่มาก

อย่างไรก็ตาม ทางด้าน อย. ให้เหตุผลว่า เนื่องจากตำรับยาพัฒนาจากสมุนไพรเป็นยาที่ไม่เคยกินมาก่อน เพราะไม่อยู่ในข่ายยาแผนโบราณที่ได้พิสูจน์แล้วถึงเรื่องประสิทธิภาพ คุณภาพและความปลอดภัย จึงต้องมีการทดลองพิสูจน์ตามหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้มั่นใจว่าปลอดภัยต่อประชาชนผู้บริโภคโดยแท้จริง

ภก.วินิต อัศวกิจวิรี รักษาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความปลอดภัยและประสิทธิผลของผลิตภัณฑ์ด้านสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ให้ความเห็นว่า อย. เป็นเพียงกลไกหนึ่งอยู่ที่ปลายทางคือ การขึ้นทะเบียนเท่านั้น แต่หากต้องการพัฒนายาสมุนไพรไทยสู่ความยั่งยืน จำเป็นต้องมีนโยบายในภาพรวมมีการกำหนดยุทธศาสตร์พร้อมกับการขับเคลื่อนทั้งองคาพยพตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำและดึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคีเครือข่ายมาร่วมขับเคลื่อนไม่เฉพาะส่วนของภาครัฐ

เริ่มตั้งแต่ตัวผู้ปลูกที่ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ฉะนั้นจำเป็นต้องมีแผนพัฒนาตั้งแต่การส่งเสริมการปลูก การเก็บเกี่ยวอย่างได้มาตรฐาน Good Agricultural Practice (GAP) โดยควรมีการกำหนดจำนวนพืชสมุนไพรที่จะส่งเสริมให้มีการปลูกที่จะเป็นพืชสมุนไพรหลักในการส่งออก และเพียงพอในประเทศ ลดการพึ่งพาและส่งเสริมอาชีพให้เป็นทางเลือกแก่เกษตรกรไทย

การรวบรวมหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา (Research&Development) เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ งานด้านการตลาด การส่งออก กระทรวงพาณิชย์ ด้านเงินทุนแก่เอสเอ็มอี เป็นต้น เพื่อให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการ

รศ.ดร.ภก.สุรพจน์ วงศ์ใหญ่

“

จีนสามารถพัฒนายาสมนุไพรในรูปแบบยาฉีต ซึ่งสามารถจำหน่ายได้ถึง 14 ล้านหลอดต่อปี ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเชื่อมโยง ช่วยกัน ตั้งแต่ฝ่ายวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ผ่านสถาบันการศึกษา สถานให้บริการด้านสาธารณสุขสนับสนุนในคลินิก อย. จีน ในเรื่องการขึ้นทะเบียน และผู้ประกอบการในการตลาด

”

จากกรณีการพัฒนายาสมนุไพรของจีนที่สามารถก้าวหน้าและเทียบเท่ากับการรักษาด้วยยาแผนปัจจุบัน ด้วยมีนโยบายในสมัยประธานาธิบดีเติ้ง เสี่ยวผิง ที่ให้มีการพัฒนาการแพทย์แผนจีนควบคู่กับการแพทย์แผนปัจจุบัน มีการเปิดให้บริการโรงพยาบาลแพทย์แผนจีนโดยเฉพาะจนประชาชนให้ความนิยมไม่ต่างจากแพทย์แผนปัจจุบัน เป็นผลให้จีนสามารถพัฒนายาสมนุไพรในรูปแบบที่ทันสมัย และสามารถส่งออกยาสมนุไพรเป็นอันดับหนึ่งของโลก

“จีนสามารถพัฒนายาสมนุไพรในรูปแบบยาฉีต ซึ่งสามารถจำหน่ายได้ถึง 14 ล้านหลอดต่อปี ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือจาก

ทุกภาคส่วนอย่างเชื่อมโยงช่วยกัน ตั้งแต่ฝ่ายวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ผ่านสถาบันการศึกษา สถานให้บริการด้านสาธารณสุขสนับสนุนในด้านคลินิก อย. จีน ในเรื่องการขึ้นทะเบียนและผู้ประกอบการในการตลาด” รศ.ภก.สุรพจน์ กล่าว

เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและมีกลไกที่เป็นอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิฯ เสนอให้มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือสถาบันที่จะเป็นตัวหลักในการดำเนินนโยบายจากรัฐบาล เพื่อทุกภาคส่วนให้เดินไปในทิศทางเดียวกันอย่างบูรณาการ

“วันนี้ต้องหาคนที่เกี่ยวข้องมานั่งดู ทั้งปัญหาภาวะเบี่ยงเบนต่างๆ ความพร้อมผู้ประกอบการ การผลิตวัตถุดิบ ซึ่งทุกวันนี้กว่าร้อยละ 80 ไปเอาจากป่าซึ่งใกล้จะหมดป่าอยู่แล้ว ฉะนั้นต้องเร่งดำเนินการยกระดับเป็นวาระแห่งชาติ”

สมุนไพรไทย : สร้างระบบความมั่นคงสุขภาพคนไทย

นอกจากปัญหาขาดการบูรณาการ อันเป็นปัญหาลาสิกของประเทศไทย รศ.ดร.ภก.สุรพจน์ วงศ์ใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญสมุนไพรของสหประชาชาติ ได้กล่าวถึงปัญหาที่สมุนไพรไทยไปไม่ถึงฝั่งได้อย่างน่าสนใจว่า

“เราต้องกำจัดการจุดอ่อน คือ ขาดการบูรณาการและอ่อนด้อยด้านเทคโนโลยีและวิชาการรวมถึงกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ ฉะนั้นหากจะแก้ต้องปรับทั้งระบบทั้งโครงสร้าง ซึ่งต้องเร่งดำเนินการโดยด่วนเพราะกระแสของโลกหันกลับไปนิยมยาสมนุไพรมากขึ้นตามลำดับ”

รศ.ดร.ภก.สุรพจน์ มีข้อเสนอว่า หากจะสร้างความมั่นคงระบบสุขภาพของชาติด้วยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และเพิ่มมูลค่าการส่งออกยาสมนุไพรไทยตามความต้องการของโลกในขณะนี้ จำเป็นต้องมีการปฏิรูปทั้งระบบและจัดทำเป็นวาระแห่งชาติมุ่งแก้ใน 3 ด้านด้วยกันคือ

1. สร้างระบบการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย (Innovative Thai Traditional Medicine Care) การกระตุ้นให้เกิดความต้องการ (demand) การบริการแพทย์แผนไทยในระบบการให้บริการสาธารณสุขในสถานบริการของรัฐทั่วประเทศ ตั้งแต่การรักษาโดยเฉพาะกลุ่มโรคเรื้อรัง การส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ การปรับสมดุลของวิถีชีวิตเพื่อการมีสุขภาพที่ดี การพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้น่าเชื่อถือ ด้วยการพิสูจน์ตามหลักวิทยาศาสตร์ การพัฒนารูปแบบข้อมูลให้ได้มาตรฐาน และการเพิ่มรายการตำรับยาสมนุไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ

“การแพทย์แผนไทย ไม่ได้มีเฉพาะแค่การรักษาเท่านั้น แต่ครอบคลุมไปถึงเรื่องอาหารและการใช้ชีวิตในทุกด้าน ซึ่งตรงกับแนวคิดเรื่องการสร้างเสริมดีกว่าการซ่อมแซม แต่การให้ผู้ใช้ยามั่นใจ

รศ.ดร.ภก.สุรพจน์ วงศ์ใหญ่

๘๘

การแพทย์แผนไทย ไม่ได้มีเฉพาะแค่การรักษาเท่านั้น แต่ครอบคลุมไปถึงเรื่องอาหารและการใช้ชีวิตในทุกด้าน ซึ่งตรงกับแนวคิดเรื่องการสร้างเสริมดีกว่าการซ่อมแซม แต่การให้ผู้ป่วยเชื่อมั่นในสรรพคุณและความปลอดภัย จำเป็นต้องมีการพิสูจน์คุณภาพ ประสิทธิภาพ และความปลอดภัย ด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ ให้เป็นที่ประจักษ์ด้วย

๘๙

ในสรรพคุณและความปลอดภัย จำเป็นต้องมีการพิสูจน์คุณภาพ ประสิทธิภาพ และความปลอดภัย ด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ ให้เป็นที่ประจักษ์ด้วย”

2. การสร้างนวัตกรรมยาสมุนไพรไทยที่มีคุณภาพ (Innovative Thai Traditional Medicine Care) เป็นแนวทางการสร้างคุณภาพด้วยนวัตกรรมในแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการยอมรับในระดับสากล แบ่งเป็นการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรเพื่อความมั่นคงระบบยาของชาติ ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ คือ วัตถุดิบจาก

ผู้ปลูก ผู้ผลิต และผู้ขาย จัดทำมาตรฐานสมุนไพรแต่ละชนิดที่เป็นส่วนประกอบในตำรับยาในรูปแบบ Monograph ที่ใช้ตามเกณฑ์มาตรฐานสากล เช่น European Pharmacopoeia เพิ่มลงไปในการตำรายาแห่งชาติ รวมถึงการพัฒนาสมุนไพรสำหรับ AEC และตลาดโลก และการสร้างศูนย์ฝึกอบรมด้านการควบคุมคุณภาพสมุนไพรสำหรับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมใน AEC

“เราสามารถท้าววิจัยและพัฒนาสมุนไพรที่มีศักยภาพสูงจากตำรา “แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์” ซึ่งเป็นตำราที่ค้นเกล้ารัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชดำรัสให้เก็บรวบรวมไว้กว่า 1,200 ตำรับ เมื่อปี พ.ศ. 2416 และ “ตำรายาวัตโพธิ์” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จารึกไว้เมื่อปี พ.ศ. 2375”

3. สร้างนวัตกรรมระบบการศึกษาการแพทย์แผนไทย (Innovative Traditional Medicine Education System) เป็นงานในส่วนการพัฒนาและปรับปรุงระบบการศึกษาทั้งระบบตั้งแต่การผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถสูงในการดูแลผู้ป่วยด้วยการแพทย์แผนไทยขั้นสูงอย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงการฟื้นฟูการแพทย์แผนไทยขั้นสูงของประเทศ และอนุรักษ์สายพันธุ์ต้นยาไทยด้วยเทคโนโลยีและการสร้างเขตกรรมสมุนไพร

“การจะส่งเสริมให้เกิดความต้องการใช้ยาสมุนไพรไทยต้องปรับทั้งระบบ ภายใต้ความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งรัฐ เอกชน ประชาสังคม ยาสมุนไพรไทยจึงสามารถพัฒนาสู่ความยั่งยืน และสามารถส่งออกแข่งขันในระดับสากลได้”

ท่ามกลางที่สถานการณ์ความนิยมสมุนไพรกำลังใกล้สูญหาย หากยังนิ่งเฉยเสียก็อาจจะเข้าในสำนวนที่ว่า “กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงเคยมีพระราชหัตถเลขาเกี่ยวกับยาสมุนไพรไทยไว้ว่า

“อนุญาต แต่ขอเตือน ว่าหมอฝรั่งนั้นดีจริง แต่จะควรให้ยาไทยอยู่ทุกไม่ หมอไทยจะควรไม่ให้มีต่อไป ภายนำหฤควรจะมีไว้ บ้าง ถ้าว่าส่วนตัวฉันเอง ยังสมัคกินยาไทย แล ยังวางไว้ทุกอันใจในหมอไทยมาก ถ้าหมอไทยจะรักษาอย่างฝรั่งหมด ดูเยือกเย็น เหมือนเหนอื่น ไม่เหนพร (๕) เหนสงมเลยเหมือนกัน แต่ตัวฉันก็อายุมากแล้ว เหนจะอยู่ไม่ได้จนหมอไทยหมดดอก คนภายนำจะพอใจอย่างฝรั่ง ทั่วกันไป จะไม่เดือดร้อน เช่นฉันดอกกร (๕) มั่ง เปน แต่ต้องเตือนดู ตามหัวเก่าๆ ที่หนึ่งเท่านั้น” +

สู่เป้าหมายบริษัทมหาชน ที่เน้นความรู้ทรัพย์สินทางปัญญา

ส่งสำคัญที่ทำให้ CDIP หรือ Conceptual Development Intellectual Properties รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว เพราะการให้ความสำคัญกับการรักษาองค์ความรู้รุดทางปัญญาของสมุนไพรไทยให้ก้าวไกล กระทั่งประสบความสำเร็จในฐานะผู้นำด้านวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร อาหารเสริมและเครื่องสำอาง พัฒนาสูตร ให้คำปรึกษา จนเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

อะไรที่ทำให้ซีดีไอพี ก้าวมาอยู่ระดับแนวหน้า **ดร.ลิทธิชัย แดงประเสริฐ** Chief Innovation Officer & Co-Founder **บริษัท ซีดีไอพี (ประเทศไทย) จำกัด** เล่าว่า ซีดีไอพี ก่อตั้งในปี 2552 เป็นเครือข่ายของ Cox Laboratories และ JSP Pharmaceutical จากแนวคิดที่เห็นว่าตลาดสมุนไพรหรือยาแผนโบราณในประเทศไทยมีแนวโน้มศักยภาพที่เติบโตได้อีกมาก คนไทยนิยมหันมารับประทานอาหารเสริมและใช้ยาสมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน

อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และรัฐบาลมีงบประมาณสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างสมุนไพรตามบัญชียาหลักที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการคนไทยผู้ประกอบการต่างประเทศก็สนใจเข้าสู่ตลาดยาสมุนไพรในอาเซียนโดยให้ไทยเป็นจุดศูนย์กลาง

“จากประสบการณ์ของ COX Laboratories และ JSP ผลิตอาหารเสริม ยาแผนโบราณ และกลุ่มเครื่องสำอาง ทำให้เรามีความพร้อมด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนาที่มีศักยภาพสูงทัดเทียม

นวัตกรรมการผลิตยาแผนปัจจุบัน สามารถผลิตยาแผนโบราณทันสมัยเข้าถึงรูปแบบความต้องการของผู้บริโภค ทำให้ยาแผนโบราณมี Sense of emotional”

กลไกสู่ความสำเร็จ

แม้จะยังไม่มีส่วนแบ่งการตลาดเทียบเท่ารายใหญ่อย่างจีน อินเดีย แต่ด้วยระบบบริหารจัดการที่ทำอย่างต่อเนื่องเชื่อว่าธุรกิจจะเติบโตได้ดีจากกลไก 3 ประการคือ

1. การพัฒนามาตรฐานกระบวนการผลิตให้เป็นที่ยอมรับของสากล
2. การวิจัยและพัฒนาให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของตลาด
3. เปิดใจร่วมมือกับ อย. ผู้มีหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคและควบคุมมาตรฐาน

เป้าหมายธุรกิจ

ดร.สิทธิชัย กล่าวว่า กำลังเตรียมนำบริษัท Conceptual Development Intellectual Properties จำกัด (CDIP) เข้าตลาดหลักทรัพย์ในอีก 3 ปีข้างหน้า โดยตั้งเป้า 2 ดิจิตทุกปี ยั่งยืนวัดกรรมการเติบโตสูง เป็นบริษัทวิจัยและพัฒนารายเดียวของประเทศที่มียาสมุนไพร อาหารเสริม เครื่องสำอาง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) พร้อมทั้งจะเตรียมแข่งขันในตลาดโลกและเป็นบริษัทมหาชนที่มุ่งเน้นความรู้ทรัพย์สินทางปัญญาในการสร้างมูลค่า ไม่เน้นปริมาณการผลิต แต่ใช้องค์ความรู้ในการสร้างรายได้และสร้างผลตอบแทน มุ่งเน้นสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้

ตลาดอาเซียนแนวโน้ม

ส่วนตลาดอาเซียนได้มีการร่วมลงทุนกับบริษัท โคคันโตะ จำกัด ผู้ดำเนินธุรกิจบริษัทมานานกว่า 130 ปี และมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของญี่ปุ่น ทำการผลิตสมุนไพรไทยที่อ้างอิงบัญชียาหลักของชาติและกำลังอยู่ระหว่างการขึ้นทะเบียน ยอย. จำนวน 12 ทะเบียนยากลุ่มพื้นฐาน อาทิ ยาสมุนไพรบำรุงร่างกาย แก้ท้องเสีย แก้หวัด แก้เจ็บคอ ฯลฯ โดยวิจัยและพัฒนาาร่วมกัน ใช้เทคโนโลยีของญี่ปุ่นผสมผสานกับองค์ความรู้แพทย์แผนไทย ลักษณะทำเป็นแบรนด์ญี่ปุ่นจำหน่ายในไทยและกระจายสู่อาเซียน

นอกจากนี้ ทางสิงคโปร์สนใจที่จะนำสมุนไพรไทยไปจำหน่ายยังประเทศอื่นๆ โดยรอพิจารณาการติดกาวตัว Asean Harmonized (การปรับประสานกฎระเบียบเครื่องสำอางของประเทศอาเซียน 10 ประเทศ) มีการสรุป Traditional Medicines and Health Supplements (TMHS) อย่างไรซึ่งหากมีความชัดเจนจะยิ่งเป็นโอกาสของยาสมุนไพรไทยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การพัฒนาสมุนไพรไทยแข่งขันในระดับสากลได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐโดยเฉพาะ

1. รัฐต้องมีข้อกำหนด (Regulation) ที่ชัดเจน มีระยะเวลาการขึ้นทะเบียนยาที่รวดเร็วเพื่อให้สามารถส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้เร็ว ขณะนี้ผู้ประกอบการรายใหญ่ๆ ต่างสนใจพัฒนายาสมุนไพรไทยให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

2. สร้างแหล่งวัตถุดิบที่ได้มาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice) ซึ่งประเทศไทยมีโรงงานมาตรฐานเพียง 20 กว่าแห่ง และในขณะเดียวกันแหล่งวัตถุดิบกลับไม่ได้มาตรฐาน GMP หากจะนำไปสู่ระบบมาตรฐาน GMP PIC/s (Pharmaceutical Inspection Co-operation Scheme) คิดว่าร้อยละ 80 ยังไม่สามารถทำได้ขณะนี้ เพราะส่วนมากเป็นผู้ประกอบการรายเล็ก ต้องใช้งบประมาณสูงมาก หากผลิตตามมาตรฐานใหม่จะส่งผลให้ต้นทุนยาสูงไม่สามารถแข่งขันด้านราคาได้

3. ฝากให้รัฐบาลสนับสนุนเรื่องเจ้าของทะเบียนยา ให้เจ้าของทะเบียนยาสามารถย้ายไปผลิตจากโรงงานที่ได้มาตรฐานขนาดใหญ่ได้ เป็นการบริหารระบบ Value chain

บันใจแนวโน้มเพราะสมุนไพรไทยมีคุณภาพสูง

เป็นเรื่องที่น่ายินดีที่ผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ผลิตยาด้วยจรรยาบรรณและอุดมการณ์ที่ดี ดำเนินธุรกิจให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งองค์ความรู้ เทคโนโลยี และการผลักดันกฎหมาย ผู้ผลิตยาสมุนไพรต้องผลิตยาที่ได้มาตรฐาน ปราศจากสารปนเปื้อน และสเตียรอยด์ ให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพยาไทย ให้คนไทยรักยาไทย เพราะสมุนไพรไทยมีความมั่นคงทางยาปลูกในประเทศ ไม่ต้องนำเข้า รักษาโรคได้จริง สามารถทดแทนยาแผนปัจจุบันได้

ประเทศไทยขึ้นชื่อว่าเป็นแผ่นดินที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ พืชพรรณธัญญาหารล้วนเป็นตัวยามีการคิดค้นมาแล้วตั้งแต่บรรพบุรุษ เหลือเพียงชนรุ่นหลังจะนำมาต่อยอดด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม ยาสมุนไพรไทยก็จะสามารถทัดเทียมนานาชาติได้อย่างแน่นอน +

กลุ่มธุรกิจ

1. ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงงานเภสัชอุตสาหกรรมคือกษิผลิตยาแผนปัจจุบันจำหน่ายในและต่างประเทศ
2. บริษัท โรงงานเภสัชอุตสาหกรรม เจเอสพี (ประเทศไทย) จำกัด รับจ้างผลิตยาสมุนไพร 30% อาหารเสริม และเครื่องสำอาง 70%
3. บริษัท ซีดีไอพี (ประเทศไทย) จำกัด ให้บริการแบบครบวงจรสำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพด้านการวิจัยและพัฒนาสูตร โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาสำหรับยาแผนปัจจุบัน เสริมอาหาร เครื่องสำอาง และยาสมุนไพร บริการให้คำปรึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพและการขึ้นทะเบียนยา

ลูกค้า

Fascino/Boots/Watsons/7-11/Beauty Buffet/ศรีไทยซูเปอร์แวร์/ทีวีโตเร็กซ์/ผู้ประกอบการรายเล็กที่จำหน่ายอาหารเสริม เครื่องสำอาง ฯลฯ

ยาสมุนไพรของคนรุ่นใหม่

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากขึ้นเรื่อยๆ ด้วยเหตุผลที่มีผลข้างเคียงและอันตรายน้อยกว่ายาแผนปัจจุบันที่ทำการสังเคราะห์สารเคมี อีกทั้งราคาก็ไม่แพง ทำให้บริษัทด้านเภสัชกรรมในประเทศต่างๆ ทั่วโลกหันมาให้ความสนใจและวิจัยพืชสมุนไพรเพื่อผลิตเป็นยารักษาโรคและอาหารเสริมสุขภาพกันมากขึ้น ขณะเดียวกันมีการปรับปรุงรูปแบบของยาสมุนไพรให้ทันสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของคนรุ่นใหม่

หลายทศวรรษที่ผ่านมาประเทศจีนซึ่งเป็นผู้ผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรอันดับหนึ่งของโลกได้พัฒนาและปรับเปลี่ยนการผลิตยาสมุนไพรอย่างต่อเนื่อง

จากยาจีนแผนโบราณที่ต้องต้มส่งกลืนไม่พึงประสงค์ตลอบอวล และมีรสขมฝาดเผื่อนยากต่อการกลืนกิน อีกทั้งสรรพคุณที่ได้ก็ไม่คงที่ เป็นเหตุให้การบริโภคยาเกิดความไม่สะดวก แต่เมื่อมีการวิจัยค้นคว้าในห้องทดลองและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ยาสมุนไพรจีนจึงได้รับการพัฒนาให้มีความทันสมัยและผลิตออกมาในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นยาเม็ด ยาผง ยาแคปซูล ยาฉีด เจล และครีมทาภายนอก ฯลฯ ส่งผลให้การกินยาสมุนไพรจีนสะดวกและง่ายขึ้น

ยาผงสมุนไพรจีนพร้อมปรุง (Chinese Herb Extracts) หรือ “ยาจีนชนิดไม่ต้องต้ม” เป็นอีกตัวอย่างของการพัฒนาสมุนไพรจีน

โบราณให้เป็นยาจีนรูปแบบใหม่ ด้วยการวิจัยสารสกัดจากสมุนไพรจีนแบบเชิงเดี่ยว โดยนำยาสมุนไพรจีนโบราณที่ผ่านกระบวนการแปรรูปตามตำรับแพทย์แผนจีนโบราณมาเป็นวัตถุดิบ และนำไปผ่านกระบวนการเทคนิคด้านยาแบบปัจจุบันสกัดออกมาเป็นผงเล็กๆ (Granules) แล้วนำมาบรรจุเป็นขวดหรือซอง ยาผงสมุนไพรจีนพร้อมปรุงจะมีส่วนผสม ฤทธิ์ยา และสรรพคุณในการรักษาโรคเหมือนกับสมุนไพรดั้งเดิม เพียงแค่ใช้น้ำร้อนกินชงดื่มได้ทันที เพราะมีประสิทธิภาพในการละลายสูง ดีต่อการดูดซึม และใช้ปริมาณยาในการรับประทานน้อย อีกทั้งสะดวกต่อการพกพาและเก็บรักษา

ขณะเดียวกันประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน และเกาหลีได้วิจัยและผลิตยาผงสมุนไพรจีนพร้อมปรุงแบบเชิงเดี่ยวเช่นกัน และได้บรรจุ

เข้าเป็นยาในโครงการประกันสุขภาพ รวมทั้งสามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศ

นอกจากนี้ จีนยังได้สกัดตัวยาสกัดจากสมุนไพรจีนมาผลิตเป็นยาฉีดในการรักษาโรคต่างๆ เช่น พิวราริน (puerarin) ซึ่งสกัดจากสมุนไพรที่มีชื่อว่ากวาวเครือจีน (puerariae lobata) หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า kudzu ใช้รักษาโรคหลอดเลือดหัวใจ และอาการปวดเค้นหัวใจ หรือยาฉีดหวงฉี (Huangqi injection) ซึ่งสกัดจากปักคี้ (Radix Astragali) ใช้ในการรักษาภาวะหัวใจล้มเหลวเรื้อรัง ทำให้การบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจและการไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น

ทั้งนี้ยาฉีดที่ทำจากสารสกัดสมุนไพรจีนจะต้องปลอดจากเชื้อแบคทีเรีย มีค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) อยู่ที่ 4-9 และต้องปลอดสารก่อไข่ มีความปลอดภัย ไม่ก่อให้เกิด

ปฏิกิริยาภูมิแพ้ การสลายของเม็ดเลือดแดง ไม่ก่อให้เกิดความเป็นพิษแบบเฉียบพลันและระยะยาว สรรพคุณต้องคงที่ และสมุนไพรต้องละลายไม่เป็นตะกอนร้อยละ 95 เป็นต้น

ด้านแหล่งผลิตสมุนไพรที่ใหญ่เป็นอันดับสองของโลกรองจากจีนอย่างกลุ่มประเทศยุโรปก็ให้ความสำคัญกับการวิจัยค้นคว้าตำรับยาสมุนไพรเช่นเดียวกัน ด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสกัดและพัฒนาารูปแบบยาสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพจนเป็นที่ยอมรับจากทั่วโลก โดยเฉพาะเยอรมันซึ่งเป็นผู้นำด้านการสกัดสารจากสมุนไพรที่นานาประเทศและวงการวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้การยอมรับ ได้นำสมุนไพรมาเป็นส่วนประกอบในการรักษาและบำบัดโรคพื้นฐานถึงร้อยละ 40 และมีการใช้ยาสมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบันถึง 45%

โดยโรงพยาบาลในเยอรมนีสั่งจ่ายยาที่เป็นสารสกัดจากธรรมชาติ 100% (Alternative Medicine) ในการบรรเทาไข้แทนพาราเซตามอลซึ่งเป็นอันตรายต่อตับและไต

ขณะที่อังกฤษและฝรั่งเศสนำสมุนไพรมาเป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางและอาหารเสริมได้อย่างหลากหลาย ซึ่งจากประมาณการของ Doctor of Naturopathy ในกลุ่มประเทศยุโรปได้ประเมินมูลค่าตลาดสมุนไพรของ EU ไว้ที่ประมาณ 2.5 แสนล้านบาท

ในเยอรมนี ยาสมุนไพรยังถือว่าเป็นหนึ่งในห้าองค์ประกอบสำคัญของธรรมชาติบำบัด (ประกอบด้วยการบำบัดด้วยพืชอาหารบำบัด การบำบัดด้วยการกายบริหาร โภชนบำบัด และการบำบัดด้วยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิต) ด้วยเหตุนี้บริษัทผู้ผลิตยาสมุนไพรของเยอรมันจึงผสมผสานศักยภาพของสารประกอบตามธรรมชาติเข้ากับความรู้และระเบียบวิธีการวิจัยทางด้านเภสัชที่ทันสมัย และใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ไฮเทคพัฒนายาสมุนไพรต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าประเทศทั้งในโลกตะวันออกและตะวันตกต่างให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรด้วยวิทยาการสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดตลอดทั้งระบบ ตั้งแต่การคัดเลือกสายพันธุ์สมุนไพร การปลูก

การเก็บเกี่ยว การเลือกสรรวัตถุดิบจากแหล่งเพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน จนไปถึงกระบวนการสกัดสมุนไพรที่ใช้เทคโนโลยีอันทันสมัย บัณฑิตเหล่านี้ถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรตอบสนองความใส่ใจในสุขภาพของผู้บริโภคยุคปัจจุบัน ซึ่งต้องการความสะดวกสบาย ปลอดภัย และประสิทธิภาพสูงที่สุดในการบริโภคยานั่นเอง +

ข้อมูลอ้างอิง

1. www.tangmaingthailand.com
2. www.nia.or.th
3. www.siamca.com
4. <http://alternativehealing.org>
5. www.ditp.go.th
6. www.sukapabdee.com
7. www.manager.co.th

บริษัท ชุมชนเภสัชกรรม จำกัด (มหาชน)

ชุมชนเภสัชกรรม เตรียมพร้อม AEC

หลังจากมีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรจัดตั้งโรงงานผลิตยาแผนปัจจุบันเพื่อจำหน่ายในร้านขายยาที่มีเภสัชกรเป็นเจ้าของ เมื่อ 30 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันชุมชนเภสัชกรรมมีการเติบโตที่ก้าวหน้าไปมาก

ภก.สุรชัย เรืองสุขศิลป์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ชุมชนเภสัชกรรม จำกัด (มหาชน) ผู้ผลิตและจำหน่ายยาแผนปัจจุบันกล่าวว่า จากจุดเริ่มต้นที่เป้าหมายเพื่อสนับสนุนเภสัชกรที่ดำเนินธุรกิจร้านขายยาสามารถมีผลิตภัณฑ์ยาต้นตำรับมีคุณภาพจำหน่ายในราคาสมเหตุสมผล ด้วยระบบมาตรฐานคุณภาพสูง เพื่อเกื้อหนุนเภสัชกรชุมชน

ปัจจุบันสามารถผลิตยาได้กว่า 100 ชนิด จำหน่ายให้ร้านยาของเภสัชกร โรงพยาบาลต่างๆ และองค์กรเภสัชกรรม ภายใต้ชื่อ **ชุมชนเภสัชกรรม** โดยมีตัวอักษร CO-PH บนตัวยา ปัจจุบันมีลูกค้าประมาณ 4,000 ราย

อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ตลาดยาในปัจจุบัน มีการแข่งขันค่อนข้างสูง บริษัทฯ ได้ขยายตลาดออกสู่ประเทศในอาเซียน โดยเมียนมาร์เป็นประเทศแรกที่เปิดตลาด และมาเลเซียเป็นประเทศต่อไป

มาตรฐานดี PIC/S GMP สู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพและความสำเร็จระยะยาว

จากการที่ทั่วทั้งภูมิภาคอาเซียนได้ตกลงใช้เกณฑ์ PIC/s GMP (Pharmaceutical Inspection Coraboration Schemes) เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งภูมิภาค บริษัท ชุมชนเภสัชกรรม จำกัด (มหาชน) ได้เล็งเห็นว่า การยกระดับเกณฑ์การผลิตให้ได้เกณฑ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค จึงได้ปรับปรุงอาคาร สถานที่ รวมถึงระบบอากาศ ระบบควบคุมคุณภาพน้ำที่ใช้ในการผลิตยา มีการปรับเปลี่ยนมาใช้เครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีสูง และเพิ่มกำลังการผลิตเพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการปรับปรุงอาคารสถานที่ดังกล่าว

ทั้งนี้ เพื่อให้การขยายตัวมุ่งเน้นให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า และหากได้รับความเชื่อถือจากผู้ใช้ในวงกว้างแล้ว บริษัทจะสามารถผลิตยาออกจำหน่ายในประเทศได้อย่างกว้างขวางเป็นการช่วยลดการนำเข้ายาพื้นฐานที่เราต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศลงได้

“จากการที่บริษัทพยายามปรับตัวโครงสร้างการผลิตตามความเป็นไปของตลาดทั้งร้านยาและโรงพยาบาล จึงทำให้ตลาดยอมรับและสามารถเติบโตมากขึ้นเรื่อยๆ” ภก.สุรชัย กล่าวทิ้งท้าย +

Q&A

ถาม : กิจทางการส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรของประเทศไทยเป็นอย่างไร

ตอบ : การส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น คงต้องเน้นไปที่การปรับระบบและหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนตำรับยา แผนโบราณและยาจากสมุนไพร ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขของระบบการแพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย และเพิ่มประสิทธิภาพการขึ้นทะเบียนตำรับยา โดยการขอความร่วมมือกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้ช่วยพิจารณาประสิทธิภาพและความปลอดภัยของยา การกระจายอำนาจการขึ้นทะเบียนตำรับยาแผนโบราณให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพิ่มเติม และการพัฒนาผู้ขึ้นทะเบียนตำรับยาและการมีระบบให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นต้น

นอกจากนั้น การยกระดับมาตรฐานการผลิตยาให้ได้มาตรฐานสากล ต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้ประกอบการ ควบคู่กับความเสี่ยงที่ผู้บริโภคจะได้รับ ดังนั้น มาตรฐานการผลิตยา ต้องเป็นไปตามหลักวิธีการที่ดีในการผลิตยา โดยจะต้องปรับปรุงเกณฑ์ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ อิงตามกรรมวิธีการผลิตยา โดยผู้ประกอบการฯ ที่ผลิตยาแผนโบราณที่ผลิตยาโดยกรรมวิธีการปรุงยาตามแบบแผนไทยดั้งเดิม 28 กรรมวิธี จะต้องผลิตยาตาม “หลักเกณฑ์ มาตรฐานการทำยาแผนไทย” ซึ่ง อย. จะประกาศให้ทราบต่อไป ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการที่ผลิตยานอกเหนือจาก 28 กรรมวิธีข้างต้น จัดว่ามีความเสี่ยงสูงจะถูกบังคับให้ต้องผลิตยาตาม “หลักเกณฑ์ GMP PIC/s”

ที่มา : “สถานการณ์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาแผนโบราณ”, ภก.วินิต อัครกิจวิธี ผู้ทรงคุณวุฒิฯ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา : เอกสารประกอบการประชุม ศาสตราจารย์แพทย์แผนไทยและเภสัชกรรมไทยสำหรับการขึ้นทะเบียนตำรับยาในส่วนภูมิภาค

รอบรู้ สู้ภัย สารสเตียรอยด์

การลักลอบใส่สารสเตียรอยด์ในยาแผนโบราณมีวิธีการที่แยบยลมากขึ้น และพัฒนาเป็นรูปแบบใหม่ ๆ ที่ไม่ใช่เป็นยาชุดแบบเดิม แต่มีการลักลอบนำไปผสมกับยาแผนโบราณ ทั้งยาลูกกลอน ยาแคปซูลสมุนไพร ซึ่งชนิดที่กำลังเป็นปัญหามากคือ “ยาน้ำแผนโบราณ” “ยาผงสมุนไพร” และ “น้ำสมุนไพร” ที่ลักลอบใส่สารสเตียรอยด์ ซึ่งยาเหล่านี้สังเกตง่าย ๆ

จะไม่มีเลขทะเบียนตำรับยา

อันตรายจาก
สารสเตียรอยด์สะสม

ยาที่คุณใช้อาจมีสารสเตียรอยด์ผสมอยู่
- ใช้ชุดทดสอบอย่างง่าย ทำการตรวจคัดกรอง
- เมื่อใช้ยานาน ๆ แล้วรู้สึกว่ หน้ากลมอุมคล้าย พระจันทร์ มีไขมันสะสมหลังคอเหนือกระดูก ไหล่บ่า ไขมัน มีจ้ำเลือด มีรอยแตกตามผิว หากสงสัยว่ายาที่ใช้มีสารสเตียรอยด์ผสมอยู่ อย่าหยุดใช้ยากะทันหัน ให้รีบนำยาที่กินมาปรึกษา แพทย์หรือเภสัชกรใกล้บ้านทันที

อย่าซื้อ ยาชุด ยาลูกกลอน/ยาแผนโบราณที่ไม่มีเลขทะเบียนตำรับยาจากกรณี วัด หรือตามตลาดนัด เพราะอาจได้รับผลิตภัณฑ์ลักลอบใส่สารสเตียรอยด์ **อย่าซื้อ** ผลิตภัณฑ์ตามคำโฆษณาชวนเชื่อ ว่าสามารถรักษาโรคได้ครอบจักรวาลและหายขาดทันที กรณีมีใบสั่งยาจากแพทย์ ควรนำไปสั่งยาไปซื้อยา และรับคำปรึกษาจากเภสัชกรในร้านยาที่มีใบอนุญาตขายยา หรือจากร้านยาคุณภาพเท่านั้น

